

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
ЦЕНТЪР ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за платежните услуги и платежните системи

На основание чл. 32, ал. 6 и във връзка с чл. 34, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, Центърът за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност съгласува представения проект на Закон за платежните услуги и платежните системи (проекта) със следните бележки и предложения:

1. Относно чл. 10, ал. 4, т. 6, б. „а“ от проекта:

Разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от законопроекта установява изискванията, чието кумулативно наличие е необходимо за издаване на лиценз за платежна институция. Т. 6 от цитираната разпоредба предвижда прилагане на надеждни правила и процедури за управление на дейността, свързана с предоставянето на платежни услуги, които включват ясна организационна структура, включително планираното използване на представители и клонове, проверките които заявителят възнамерява да извършва по отношение на тях, условията за възлагане на дейности на подизпълнител и взаимодействието на заявителя с платежни системи (б. „а“).

Разглежданата разпоредба от закона имплементира чл. 5, § 1, ал. 1, б. „л“ от Директива 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар (Директивата), в която е посочено следното: *„описание на организационната структура на заявителя, включително, ако е приложимо, описание на планираното използване на представители и клонове, а също и на проверките на място и от разстояние, които заявителят се задължава да извършва по отношение на тези представители и клонове **най-малко веднъж годишно**, както и описание на условията за възлагане на дейности на подизпълнители и на участието му в национална или международна платежна система“.*

Съпоставката между двата текста установява, че в проекта не е предвиден минимален период за извършване на проверките.

Отделно от това, в приложената сравнителна таблица е посочено, че съответствието на българския закон с текста от Директивата е частично и предстои актуализация на Наредба № 16 на БНБ.

Тъй като не е налице яснота относно правната регламентация на честотата на извършването на проверките - дали ще е уредена на подзаконово ниво в Наредба № 16 на БНБ или другаде, а и предвид липсата на такава уредба и в закона, е удачно констатираният пропуск да бъде отстранен. Горното е обосновано от необходимостта за осигуряване на безпротиворечива правна уредба, която да осигури пълно синхронизиране на законовия текст с този на Директивата.

Предложение:

Текстът на чл. 10, ал. 4, т. 6, б. „а“ от проекта да се прецизира по начин, съответстващ на чл. 5, § 1, ал. 1, б. „л“ от Директивата.

2. Относно чл. 10, ал. 4, т. 6, б. „д“, чл. 10, ал. 4, т. 8 и т. 10, чл. 18, ал. 2, т. 4, т. 4, б. „б“, чл. 123, ал. 4, чл. 136, ал. 1, т. 5, т. 5, б. „г“, чл. 136, ал. 3, т. 2 от проекта:

В цитираните разпоредби на законопроекта е употребено понятието „надеждни“, което заедно с други показатели е въведено като изискване по отношение на редица правила и процедури, а именно: „надеждни и ефективни административни и счетоводни процедури“, „надеждни правила и процедури за управление на дейността“, „надеждна програма за мерките срещу изпиране на пари“, „надеждна и стабилна поддръжка на бизнес процесите“.

Допълнителните разпоредби (ДР) на законопроекта не включват дефиниция за употребения в закона израз „надеждност“. При липсата на такава, използваната словоформа „надеждност“ звучи абстрактно и е с неясни проекции по отношение на правилата и процедурите, спрямо които се прилага. Горното е предпоставка за проявата на корупционен риск поради опасността от субективизъм при прилагането на разглежданите разпоредби, произтичащ от възможността правоприлагащият орган по своя собствена преценка да определи дали дадени процедури и правила са надеждни или не.

Неяснотата на всяка правна норма, която регламентира определени изисквания или предписва определени задължения, е причина за проява на противоправно поведение, което би могло да добие и корупционни

измерения. В този смисъл, отстраняването на констатираната неяснота в гореизброените разпоредби от закона ще способства за предотвратяването на всякакви потенциални корупционни прояви.

С цел предотвратяване на този риск и изясняване на смисъла, вложен в понятието „надеждност“, считаме за уместно този термин изрично да бъде дефиниран в ДР на закона.

Предложение:

В ДР на закона да бъде включена легална дефиниция на термина „надеждност“ или „надеждни“.

3. Относно чл. 11, ал. 2 и чл. 137, ал. 2 от проекта:

3.1. Разпоредбата на чл. 11 от закона третира разглеждането на заявления за издаване на лиценз за извършване на дейност като платежна институция и сроковете за произнасяне на БНБ по тях.

Съгласно чл. 11, ал. 2 от проекта, ако заявлението е непълно, БНБ може да изиска от заявителя да представи в срок не по-дълъг от два месеца необходимите документи и информация, а ал. 3 на чл. 11 от закона указва, че в срок до три месеца от получаване на заявлението или след изтичане на срока по ал. 2, БНБ взема решение за издаване на лиценз или отказва издаването на лиценз.

Във връзка с предложените текстове на чл. 11, ал. 2 и ал. 3 от законопроекта, е необходимо да се има предвид следното:

Предложената редакция на чл. 11, ал. 2 от закона не установява момента, от който компетентният орган може да изиска допълнително документи и информация. Считаме, че с цел избягване на необходимостта от тълкуване на неясната разпоредба при прилагането ѝ е наложително прецизирането ѝ, като изрично в чл. 11, ал. 2 от проекта бъде фиксиран моментът, от който тече срокът за изискване на допълнително документи и информация. По този начин ще бъдат синхронизирани сроковете в лицензионното производство пред БНБ, установени в чл. 11, ал. 2 и ал. 3 от проекта.

3.2. Разпоредбата на чл. 137 от проекта регламентира сроковете за произнасяне на БНБ в производството по издаване на лиценз на дружество за оператор на платежна система с окончателност на сетълмента, когато българското законодателство урежда споразумението за системата.

Подходът, използван в чл. 137 от проекта, е идентичен с този в чл. 11, ал. 2 от проекта; съгласно чл. 137 от проекта *„ако заявлението е непълно, БНБ може да изиска от заявителя да представи в срок не по-дълъг от два месеца необходимите документи и информация“*. От своя страна, чл. 137, ал. 3 от законопроекта предвижда, че *„в срок до три месеца от получаване на заявлението или след изтичане на срока по ал. 2, БНБ взема решение за издаване на лиценз или отказва издаването на лиценз“*.

Изложените по-горе съждения относно необходимостта от прецизиране на текста в частта, касаеща срока за изискване на допълнителни документи и информация, са относими и към формулировката на чл. 137, ал. 2, което обуславя необходимостта от допълване на нормата.

Съобразяването с констатациите в т. 3.1 и 3.2. ще уеднакви сроковете по съответните процедури и ще осигури справедливо третиране на заявителите, които попадат в обхвата на регламентираните от закона лицензионни режими. По този начин ще бъде елиминирана и възможността за проява на субективизъм в отделни административни производства по издаване на лиценз, респективно до ограничаване на евентуален корупционен риск.

Предложение:

3.1. Да бъде преосмислена и прецизирана разпоредбата на чл. 11, ал. 2 от проектозакона, като бъде допълнена с уточнение, че при непълнота на заявлението за издаване на лиценз за извършване на дейност като платежна институция, БНБ може да изиска от заявителя да представи необходимите документи и информация в изрично определен в чл. 11, ал. 2 от проекта срок след получаване на заявлението, като същите следва да бъдат представени на компетентния орган в рамките на 2 месеца.

3.2. Нормата на чл. 137, ал. 2 от проекта да бъде допълнена с изрично уточнен срок при изискване на допълнително информация, чийто начален момент да е обвързан с получаването в БНБ на заявлението с искане за издаване на лиценз на дружество за оператор на платежна система с окончателност на сетълмента.

4. Относно чл. 60 от проекта:

Цитираната разпоредба е със следното съдържание:

„Чл. 60. В достатъчен срок преди ползвателят на платежни услуги да бъде обвързан с рамков договор или с предложение за сключване на такъв договор, доставчикът на платежната услуга трябва да предостави на

ползвателя на платежна услуга следната предварителна информация относно изброените в чл. 60, т. 1 – 7 обстоятелства."

Безспорно, установяването на срок за предоставяне на предварителна информация (преди обвързване с рамков договор) на ползвателя на платежни услуги ще внесе яснота относно доставчика на платежните услуги, вида на платежните услуги, реда за осъществяване на комуникация между страните по договора, защитните мерки и т.н.

Използваният обаче в закона термин „достатъчен“ за срока на предоставяне на предварителна информация крие опасност от проява на корупционен риск, тъй като предоставя възможност за собствена преценка от страна на административния орган за определяне на срока, с оглед на което същият следва да бъде преосмислен.

Предложение:

Да бъде установен конкретен срок за предоставяне на изискуемата по чл. 60, т. 1 – 7 информация, съответно да бъде направено пояснение относно употребения израз „достатъчен срок“.

5. Относно чл. 98 от проекта:

Разпоредбата на чл. 98, ал. 2 от законопроекта постановява, че доставчиците на платежни услуги предоставят на БНБ актуализирана и цялостна оценка на операционните рискове и на рисковете, свързани със сигурността, във връзка с предоставяните от тях платежни услуги, както и на адекватността на мерките за ограничаване и контролните механизми, прилагани от тях спрямо тези рискове.

Същевременно, текстът на чл. 95, параграф 2 от Директивата, транспониран в чл. 98, ал. 2 от проекта, посочва следното:

*„Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги **ежегодно или на по-кратки интервали**, определени от компетентния орган, предоставят на компетентния орган актуализирана и цялостна оценка на операционните рискове и на рисковете, свързани със сигурността, във връзка с предоставяните от тях платежни услуги и на подходящия характер на мерките за смекчаване и механизмите за контрол, прилагани в отговор на тези рискове“.*

В приложената таблица за съответствие е отбелязано пълно съответствие на чл. 98, ал. 2 от проекта с текста от Директивата. Констатирано е, че в цитираната норма на закона няма визиран конкретен срок по подобие на

Директивата. Липсва и препратка към подзаконов нормативен акт, където евентуално би могъл да бъде установен такъв.

Предложение:

Нормата на чл. 98, ал. 2 от проекта да бъде допълнена по начин, кореспондиращ с текста на чл. 95, параграф 2 от Директивата, с оглед постигането действително на пълно съответствие с разпоредбата на Директивата.

С уважение,

ЕЛЕОНОРА НИКОЛОВА,

В.И.Ф. ДИРЕКТОР НА ЦППКОП